

V Ljubljani, v petek, dne 24. marca 1911.

Naročnina za Avstroogersko: ¼ leta K 1-80 ½ leta K 3-50 celo leto K 7— za inozemstvo: " " 2-30 " " 4-50 " " 9—		Redakcija in administracija: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 8. Telefon (začasno) 118. Naročnina za Ameriko znaša celoletno 12 K.	Oglasnina za petitno vrsto enkrat 30 vin.. Pri 10 objavah se dovoli 5%, pri 20 — 15%, pri 30 — 25% in pri 40 — 35% popusta.	
Leto I.	Posamezna številka 14 vinarjev.	Na naročila brez denarja se ne ozira.	Reklamna vrsta po 1 kroni.	Štev. 5.

Slovenske narodne noše.

I. Ziljanke.

„Rokovnjači“ v Ljutomeru. Grofica Štefaniya Lonyay. „Glasbena Matica“ v Opatiji. Sin Napoleona I. Opozarjamo na prih. šte., ki priobči krasne slike 50 letnice „Slov. čitalnice“ v Trstu.

Slovenske narodne noše.

(Slika na naslovni strani.)

Poleg narodnih navad, narodnih pesmi in narodne umetnosti zavzemajo narodne noše prav važno mesto. Kakor iz vsega, kar je izšlo iz naroda že v tistih časih, ko še ni bil tako pod vplivom tujih, sebi nesorodnih elementov, kakor je danes, tako tudi iz narodnih noš odseva pristna naro-

Iz Opatije.

dova duša, njegov umetniški okus, njegov fini čut za harmonijo barv. V svojih početkih je narodna noša prav pogosto plagijat: kroji, ki jih je nosila gospoda po mestih, so večkrat našli pot tudi med narodno ljudstvo, ki jih pa ni obdržalo take, kakor jih je sprejelo, temveč jih je izpreminjalo svojemu okusu primerno in jih je prilagodilo svojim razmeram in svojim potrebam. Ta proces se seveda ni izvršil hitro temveč prav počasi. Danes narodne noše zelo ginevajo. Razmere časa jim niso naklonjene. Iz tovarne se dobi blago ceneje nego je bilo domače blago in v mestih izučeni krojači in šivilje se ravnaajo slepo po mestnih modah in po modnih časopisih. In narodne noše trohne po skrinjah in v omarah, če jih ni bil že pokupil podjetni Žid za beraških par desetice. Ali pa razstavljene po predalih muzejev kažejo občinstvu, kako se je preprosti narod včasih nosil. V novejšem času se pojavljajo narodne noše tudi na velikih narodnih veseljah, kar je treba pozdraviti prav z veseljem. Tisti časi, ko je mestna gospoda narodne noše gledala z nekakim prezirljivim nasmehom, češ da so „kmečke“, je hvalabogu minila in danes se menda nobena mestna gospodična ne brani vsaj na narodni veselici obleči narodno nošo.

Slovenske narodne noše glede lepote oblik in harmonije barv prav nič ne zastajajo za narodnimi nošami drugih narodov. Marsikatero celo prav visoko nadkriljujejo. Da zbudimo zanimanje za naše lepe narodne noše, da po svojih močeh pripomoremo k temu, da se nam ohrani vsaj to, kar se da še ohraniti, kar še ni odromalo v tujino, od koder ni več vrnitve, zato smo z današnjo številko začeli s slikami naših narodnih noš. Danes prinašamo slovenske narodne noše iz koroške Ziljske doline, potem pridejo na vrsto gorenjske, dolenske, štajerske, primorske itd. narodne noše.

„Rokovnjači“ v Ljutomeru.

Slov. pevsko društvo v Ljutomeru je s svojimi skromnimi močmi uprizorilo veliko narodno igro „Rokovnjače“ ter s tem pokazalo, da se ne zadovoljuje le z lahkimi proizvodi slov. dramatike in da stremi za napredkom tudi na tem polju. Igralo se je dvakrat, dne 5. in 12. sušca pred mnogo-brojnimi občinstvom iz trga in iz okolice,

ki je sledilo dejanju z zanimanjem in odobravanjem.

Prinašamo sliko igralcev, ki kaže na sredi Polonico, Nandeta in Mozola, pred njimi pa g. Poljakovo, Reziko, Dr. Burgerja, Janeza Gavriča in Štefana Poljaka. Potem slede otroci, ciganke in rokovnjači.

„Rokovnjači“ v Ljutomeru.

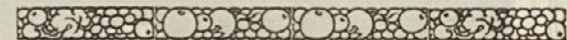
„Glasbena Matica“ v Opatiji.

Menda ni treba veliko govoriti o izvrstni kakovosti pevskega zbora „Glasbene Maticе“ — kdor je slišal na kakem koncertu peti ta zbor, mu ni treba dopovedovati, da je slavní pevski zbor „Glasbene Maticе“ najboljši pevski zbor na celém Slovenskem in če že ne najboljši, pa vsaj eden najboljših na celém slovanskem jugu. „Glasbena Matica“ se s svojim zborom še ni veliko pokazala v izvenslovanski javnosti. Na Dunaju je nastopila pred 15. leti in je žela za svoja dva koncerta navdušene kritike nemških časopisov. Od tistega

„Slovenski Ilustrovani Tednik“ prodajajo:

- Gorica:** A. Gaberšček, knjigarna.
Fr. Likar, drž. kolodvor.
P. Krebelj, Kapuc. ul. 1.
Ivan Hovansky, tobakarna,
via Silvia Pellico.
- Celje:** Zvezna trgovina.
Trafika v Nar. domu.
- Maribor:** V. Weixel, papirna trgovina.
Trafika na kolodvoru.
- Trst:** A. Grammatikopolo, Piazza
Barriera 7.
Knjigarna Gorenjec, via Caserma 16.
M. Trevisan, via della Fontana 22.
A. Bruna, via del rivo 44.
- Pazin:** Knjigarna Novak.
- Kamnik:** M. Ažman.
- Škofja Loka:** M. Žigon.
- Bled:** J. Pretnar.
- Komen:** A. Komel.
- Ptuj:** Knjigarna Peteršič.
- Zidani most:** Trafika na kolodvoru.
- Št. Peter na Krasu:** Trafika na kolodvoru.
- Jesenice:** Trafika na kolodvoru.
- Pragersko:** Trafika na kolodvoru.
- Novo mesto:** Knjigarna Kos.
- Radovljica:** Oton Homan.
- Kranj:** Knjigarna Ilirija.
- Zagorje ob Savi:** Dragotin Korbar.
- Postojna:** Jakob Marinšič.
- Rakek:** A. Domicelj.
- Reka:** Knjigarna Terbojevič.

V Ljubljani se dobi „Slovenski Ilustrovani Tednik“ povsod.

časa se je držal zbor bolj v Ljubljani in je izven Ljubljane koncertiral samo v Trstu in Zagrebu. Zagrebški „Matični“ koncerti, za katere je zbor žel burno pohvalo Zagrebčanov, so prav posebno važni za hrvaško-slovensko kulturno vzajemnost. Zagrebško „Kolo“ je „Matične“ obiske vrnilo v Ljubljani.

Letos pa namerava „Matica“ izvršiti naravnost smel načrt, ki priča o njeni veliki samozavesti: prirediti hoče koncert v Opatiji, v tem svetovnem letovišču istrskem takorekoč pred očmi celega civiliziranega sveta. V Opatiji se shajajo bogataši iz Angleškega, Francoskega, Nemškega, Rus-

Iz Opatije.

kega in seveda iz vseh koncev in krajev cele Avstrije. In pred tem umetniško razvajanem občinstvom, ki je slišalo, kdo ve koliko slavnih koncertov že, priredi „Glasbena Matica“ koncert, na katerem se bodo pele naše krasne narodne in umetne pesmi. Naj je tudi namera „Glasbene Matice“ drzna, preveč drzna ni, in svojo nalogo bo pevski zbor, ki je ravno letos nenavadno mogočen in krepak, gotovo izvršil sijajno. Za to nam jamčijo letošnji koncerti v Ljubljani, odlični pevski zbor „Glasbene Matice“ že sam posebi, predvsem pa njegov neumorni voditelj, ki je izvojeval že toliko uspehov s svojim zborom, gosp. koncertni vodja M. Hubad.

O izletu in koncertu „Glasbene Matice“ v Opatijo bomo poročali v prihodnji številki.

Grofica Štefaniya Lonyay težko bolna.

Grofica Štefaniya Lonyay težko bolna.

Grofica Lonyay je v Švici nevarno zbolela na influenco. Vendar so zadnje vesti od bolniške postelje ugodne. Grofica Lonyay je bivša soproga umrlega avstrijskega prestolonaslednika Rudolfa; stara je zdaj 47 let. Grofica je hči umrlega belgijskega kralja Leopolda. Iz prvega zakona z Ru-

dolfom ima Štefaniya hčerko Elizabeto, ki je omožena s knezom Otonom Windischgrätzom.

Sin Napoleona I.

Dne 20. marca je minulo sto let, kar je bil rojen edini zakonski sin Napoleona I., Napoleon III., vojvoda Reichstadtski. Ko si je Napoleon I. v pariški stolni cerkvi Notre Dame dne 18. maja 1804 položil na glavo francosko cesarsko krono, mu je ostala le še ena edina vroča želja neizpolnjena: želja po prestolonasledniku. Dne 1. aprila se je Napoleon oženil v drugič, in sicer s hčerjo avstrijskega cesarja Franca Marijo Luizo, potem ko se je bil ločil s privoljenjem posebne cerkvene komisije od svoje prejšnje žene Jožefine Beauharnais. In dne 20. marca 1811 mu je Marija Luiza povila dečka, „rimskega kralja“, kakor ga je oče naslovil takoj pri rojstvu.

Toda že tri leta po rojstvu „rimskega kralja“ je zatonila zvezda Napoleonove slave. Ko je šel Napoleon v pregnanstvo na otok Sv. Helene, ga je njegova soproga zapustila in vzela seboj tudi sina, ki je izgubil ponosni naslov „rimskega kralja“ in obdržal samo naslov „cesarska visokost, princ pariski“. Leta 1818. pa ga je avstrijski cesar imenoval za vojvodo Reichstadtkega, in kot tak je preživel brez vpliva in brez dela,

svoje ostalo življenje. Umrli je 22. julija leta 1832.

Franc Napoleon, vojvoda Reichstadtski, kralj rimski.

Posvečenje in ustoličenje novega tržaškega škofa.

V nedeljo se je v baziliki sv. Justa v Trstu vršilo slovesno posvečenje in ustoličenje novega tržaškega škofa monsgr. dr. Andreja Karlin. Cerkev je bila za to slavnost krasno odličena. Posvetil in ustoličil je novega škofa nadškof in dunajski koadjutor, prejšnji tržaški škof dr. Nagl. Naš knezonadškof in metropolit dr. Sedej ter ljubljanski knezoškof dr. Jeglič sta bila kot soposvetitelja. Navzoča sta bila tudi krški škof dr. Mahnič in poreško-puljski škof dr. Flapp. Tej redki slavnosti je prisostvoval tržaški namestnik princ Hohenlohe, tržaški župan ter predstojniki raznih civilnih in vojaških oblastij kakor tudi vse polno duhovščine.

Cerkev je bila natlačeno polna. Ob 9. uri je pričela sv. maša, med katero so se vršile običajne ceremonije.

Ko je bil novi škof posvečen in ustoličen, je šel med odpevanjem zahvalne pesmi po glavni ladiji bazilike ter blagoslovil vernike.

Končno je novi škof podal izpred velikega altarja slovesen škofovski blagoslov, s čimer je bila slavnost ob 11. uri in pol končana.

Iz Opatije.

Ob 1. uri je bil v škofovski palači slavnosten obed, katerega se je udeležilo

Novi tržaški škof dr. Andrej Karlin.

40 oseb, med njimi škofje, člani stolnega kapitlja, princ Hohenlohe, župan tržaški dr. Valerio in drugi načelniki oblastnij.

Židovski žganjarji iz Galicije na Dunaju.

Vlada namerava med drugim uvesti tudi davek na žganje; s tem davkom pa bi bili najbolj prizadeti židovski točilci žganja iz Galicije. Da odvrnejo pretečo nevarnost za svoje žepe, so se podali židovski žganjarji na Dunaj. V dolgi procesiji so šli po mestu in so potem poslali deputacijo k ministrskemu predsedniku Bienertu in k nekaterim poslancem, in jih prosili pomoči.

Prvi kralj zedinjene Italije.

Letos slavi Italija petdesetletnico svoje združitve. Dne 20. septembra l. 1870 je bil zavzet po hudem boju Rim, glavno mesto dotedanje papeževe države, in je postal glavno mesto nove zedinjene Italije. In prvi kralj zedinjene Italije je postal Savojec Viktor Emanuel II. „oče domovine“, kakor ga Italijani imenujejo. Italija mu je za jubilej zgradila velikanski spomenik, ki bo veljal okoli 25 milijonov lir. Spominski dan 17. marca 1861 l., ko se je Viktor Emanuel

Iz Opatije.

proglasil za kralja zedinjene Italije, je cela Italija slavila v slavnostnem razpoloženju. Celo letošnje leto bodo v Rimu same slav-

Kralj Viktor Emanuel II.

nosti, razstave itd. Kralj Viktor Emanuel II. je umrl 9. januarja 1878. Pokopan je v prekrasnem Pantheonu, ki pohaja še iz starorimskih časov.

Velik uspeh Slovenca.

K zmagi dr. J. Vidmarja na šahovskem turnirju v San Sebastianu.

Slovencev po svetu ne poznajo veliko. Majhen narod smo in ne vplivamo odločilno niti na razvoj politike niti na razvoj kulture. Tudi drugače se v širokem svetu ne kažemo, in zato se o nas ni govorilo. Pa v zadnjem času sta šla dva moža iz naše srede nas zastopati v tujino, in zastopala sta nas častno in opozorila na nas tako-rekoč cel svet.

Rusjana nam je v Belgradu ugrabila usoda, ravno ko je bil na začetku slavne prihodnosti.

Dr. J. Vidmar.

Te dni pa je drugi, šahist dr. Vidmar, v San Sebastianu izvojeval sijajno zmago, v šahovskem turnirju je dobil drugo ceno. Šahovskega turnirja se je udeležilo 15 najodličnejših šahistov vsega sveta. Zato je tembolj pomembno, da je med njimi dosegel kar drugo mesto dr. Vidmar. In nekaj časa je že celo kazalo, da dobi prvo darilo!

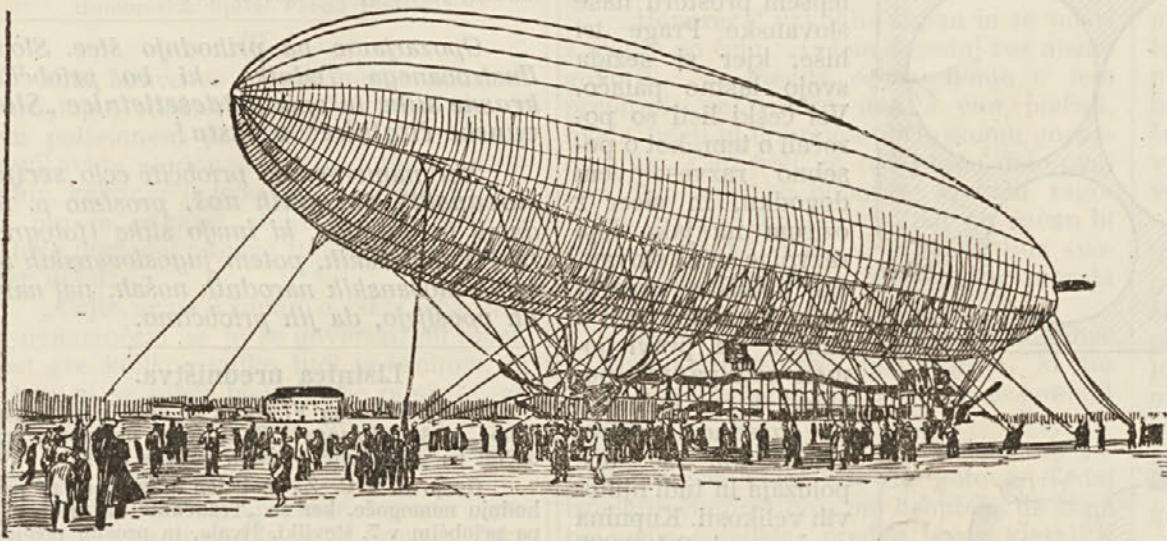
Ta uspeh, ki ga je dosegel dr. Vidmar v San Sebastianu, proslavi njegovo ime po celem svetu, proslavi pa tudi ime slovenskega naroda, kateremu dr. Vidmar pripada.

Dr. Vidmar je iz znane narodne ljubljanske rodbine. Njegov oče ima trgovino z dežniki in je bil več let tudi v občinskem svetu ljubljanskem. Dr. Vidmar ima maturo gimnazije in realke in je doktor tehničnih znanosti. Star še ni niti trideset let.

Židovski žganjarji iz Galicije na Dunaju.

Nov avstrijski zrakoplov.

Nov avstrijski zrakoplov.

Avstrijska zrakoplovca Stagl in Mannsbareth sta tudi konstruirala nov velikanski zrakoplov. Opremila sta ga z različnimi novimi tehničnimi pridobitvami. Prvi izlet zrakoplova pa se ni posrečil, ker se je na stroju nekaj pokvarilo. Ko bodo popravili, kar manjka, bo nov izlet.

Jeruzalem v snegu.

Letošnja zima je bila ponekod prav ostra. Posebno po južnih krajih je bil nenavadno hud mraz, kakor ga tam niso vajeni. Celó Jeruzalem je bil par dni pod snežno odejo. Naša slika kaže ta nenavaden prizor: Jeruzalem v snegu.

Ženski vestnik.

Električni likalnik. Naravnost idealno orodje za vsako gospodinjstvo je električni likalnik. Izdelujejo ga v vseh velikostih in na zunaj je jako enostaven, kajti kurilo je v njegovi notrini. Motvoz za vod ne dela nikake ovire in razen tega ima električni likalnik še to prednost, da ostane vedno enako gorek, ne da bi ga bilo treba opetovano regulirati. Po vrhu so likalniki navadno tako zgrajeni, da jih prešine tok le, ako se jih na držalu dotakne roka. Ko torej likarica odstavlja v kratkih odmorih likalnik, se elektrika nikakor ne trati, ker je sploh ni.

Nevestin „ne“. V Bukareštu se je zgodil redek slučaj, da je rekla nevesta pri poroki slovesno in odločno „ne“, s čemur je naznanila, da ne mara — svojega ženina. Bogatih staršev hčer je spremlilo v krasnih vozovih nebroj svatov na županstvo, da se tam mladi par civilno poroči. Ko je pa uradnik vprašal mlado nevesto: „Gospodična je Vaša prosta in dobro premišljena volja, da vzamete pričujočega ženina za moža?“ je ona čisto prosto in premišljeno na glas povedala, da ga ne mara. Vse je ostrmelo in ko jo je uradnik še dvakrat vprašal — z vedno enakim uspehom — so odšli vsi svati, se razkropili in se čudili nečutenemu slučaju. Doma je bilo na to seveda mnogo joka in kletve, ali dekle je ostalo trdo, ker jej je kot ne-

Moji prijatelji.

ona na ves glas zaklicala, da tega mara. Prvemu ženinu bi pa bilo svetovati, da se same jeze takoj nalašč kje drugje oženi.

Statistika žetve in setve v Avstriji 1910.

Krogi na sliki predstavljajo površino njiv, na katerih se prideluje žito. Rž se seje na 2,060.980 ha, oves na 1,833.018 ha, pšenica na 1,213,758 ha, ječmen pa na 1,101.525 ha in koruza le na 309.886 ha. Krogi nam kažejo sorazmerno velikost teh njiv. Največ njiv se poseje torej z ržjo, najmanjše pa s koruzo.

Vreče na podobi pa predstavljajo sorazmerno množino pridelanega žita. Največ se pridelala rži, in sicer 27·7 milijonov meterskih stotov, ovsa 20·6 milj. stotov pšenice, 15·7 milj. stotov, ječmena 14·7 milj. stotov in koruze 4·4 milj. stotov.

V zadnjih štirih letih je za 200.000 ha vobče več njiv nego jih je bilo prej in se tudi nažanje za 6 milj. stotov več žita nego prej. Ta napredek je lepo narodno premoženje in se je dosegel, ker se je zboljšal način pridelovanja. Ker se še pa vedno ne pridelala dovolj žita, bodo kmetovalci morali še bolj racionalno obdelovati polja. K temu je pa treba strokovne izobrazbe in ne zadostuje, da bi se gospodarilo naprej po starem kopitu.

Zahtevajte po vseh gostilnah, kavarnah, brivnicah itd. „Slovenski Ilustrovani Tednik“. Če ga nimajo, naj ga naroče!

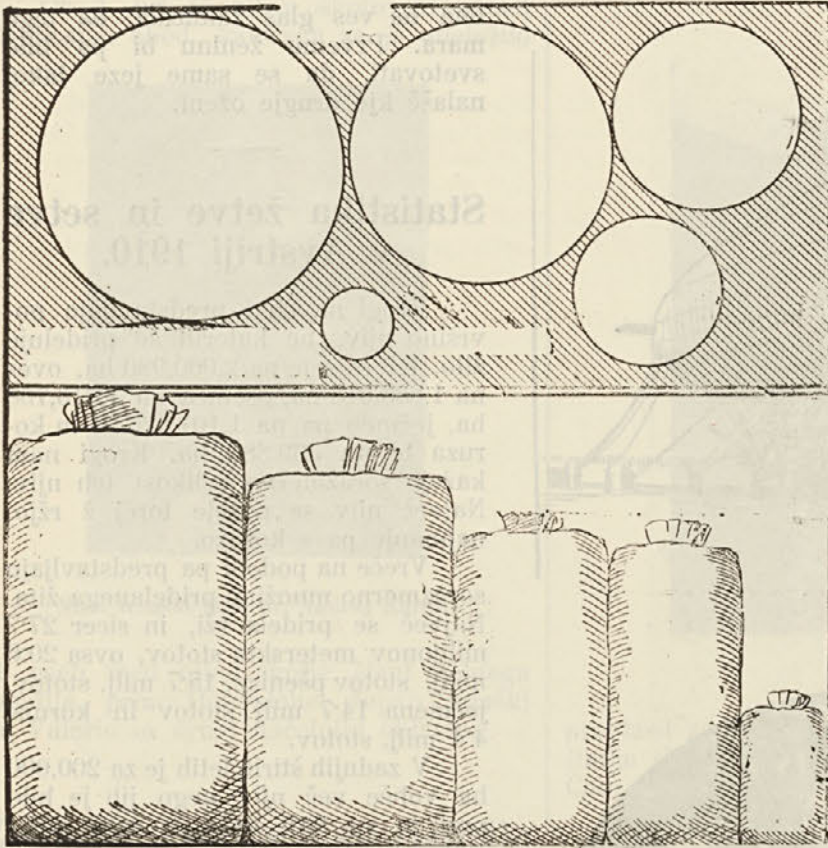

Jeruzalem v snegu.

vesti prirastel na srce neki drugi fant. Kaj so hoteli? Po njeni volji se je moralo zgoditi, pa se je moralo. Priredili so pa prav po tihem gostijo in sedaj pa je baje

Za Ameriko znaša naročnina celoletno 12 K, ker je poštnina zelo visoka in se mora vsaka številka dobro oviti.

Statistika žetve in setve v Avstriji 1. 1910.

Šala in smeh.

Kaj mu manjka. Vladi je bil bolan in je dobil zdravila, ki so bila sladka in bi jih bil rad pil tudi njegov mali brat Mirko.

Mama: Saj ti, Mirko, nisi bolan.

Mirko: O ja!

Mama: No, kaj pa ti manjka?

Mirko: Zdravila!

To je bila res sreča. Jelika, učenka I. razreda, je priletela v šolo in je vsa vesela pripovedovala gospodični učiteljici: „Gospodična! Včeraj, ko sem bila jaz v šoli, je k nam prinesla štokljia meni malega brata. — Pomislite, gospodična, pa jaz niti doma nisem bila in atek tudi ne: kaka sreča, da so bili vsaj mama doma!“

Razumen Mihel. Stotnik se je oženil in je šel s svojo mlado ženko na ženitovanjsko potovanje. Spremljal ju je stotnikov sluga Mihel. Nastanili so se v nekem hotelu in ker se z novoporočencev uslužbenci po hotelih navadno norčujejo ter se jim posmehujejo, je prepovedal stotnik Mihlu, da ne sme nikomur povedati, da sta stotnik in soproga še le poročena in da sta na ženitovanjskem potovanju. Mihel je obljubil. Ko pa stotnik opazi, da se uslužbenci hotela stotniku in soprogi vendar le skrivoma posmehujejo in muzajo, se preseli v drug hotel. A ko tudi tukaj ni bilo nič boljše, se preseli v tretji hotel. Ko pa opazi stotnik tudi tukaj, da se uslužbenci njemu in soprogi posmehujejo skrivoma, pokliče Mihla predse rekoč: „Mihel, ali ti nisem prepovedal, da ne smeš nikomur povedati, da sva se jaz in gospa še le poročila?“

Mihel: „O ja, gospod stotnik, saj nisem tega nikomur povedal temveč...“ In Mihel se dobrovoljno smeje.

Stotnik: „No, kaj pa?“

Mihel v svesti si, da je stotnikov ukaz jako dobro izpolnil, se smeji prekanjeno: „Rekel sem vsem, da gospod stotnik in gospa še nista oženjena.“

Drobiž.

Prva češka splošna delniška družba za zavarovanje na življenje v Pragi, katera ima svoje generalno zastopstvo za jugoslovanske dežele v Trstu, ulica Donizetti 5,

je kupila te dni na najlepšem prostoru naše slovanske Prage tri hiše, kjer si sezida svojo lastno palačo. Vsi češki listi so poročali o tem, kot o posebno razveseljivem dogodku, in sicer z ozirom na jako lepi razvoj te edine slovanske delniške zavarovalnice, kakor tudi z ozirom na pravi pomen nakupa teh poslopij, ki se nahajajo na izredno važnem kraju, kar se tiče položaja in tudi njihovih velikosti. Kupnina znaša nad 2,100.000 kron! Vse tri hiše bodo podrli in omenjeni zavod si sezida z znatnim stroškom na njihovem mestu lastno krasno in veliko palačo. Ta palača bo res krona vseh dosedanjih novih poslopij na Prikopih ter na trgu Sv. Vavla in bo služilo gotovo v kras cele Prage. Nakup omenjenih hiš je jako ugoden, saj se je potegoval za nje z vso silo tudi nemški velekapitel, ker so dani v popolni meri vsi pogoji, da se bo obrestovalo novo poslopje prav dobro.

Rodovitnost. Na Solnograškem je umrl 89 let stari Jernej Walhofer, ki je bil trikrat oženjen ter je imel v prvem zakonu 8, v drugem 11 in v tretjem 9 otrok torej vseh skupaj 28, od katerih še 24 živi. Najmlajši je 16, najstarejši pa 67 let star. Vnučkov je imel g. Walhofer 101, pravnukov pa 31. Vseh njegovih potomcev je torej 160.

Zaklad v postelji. Na Solnograškem je umrla delavka Angela Klowals, ki je živela jako revno. Po njeni smrti so pa našli v slavnici v postelji hranilno knjižico za 6048 kron.

Slovenec dobil imenitno službo v Ameriki. G. Leopold Friedrich, doma iz Središča, je postal ravnatelj največje banke v Sev. Ameriki „American Smelting and Resning Company“. Ta družba ima 115 milijonov dolarjev (približno 500 milijonov kron) delniške glavnice in je največji producent zlata, srebra in svinca na svetu.

Koliko davka plačujejo tiskarniška podjetja v Ljubljani?

Narodna tiskarna plačuje na leto K	4345.84
Katoliška	3363.54
Bambergova tisk.	2530.05
Učiteljska	1616.47
D. Hribarjeva tisk.	756.02
Zadružna	223.98

Ker imamo tudi še v Mariboru, Celju, Krškem, Celovcu, Trstu, Gorici i. dr. slovanske tiskarne, dobiva država od vseh tiskaren po Slovenskem pač lepe denarje za davek. Ali bi se upal še dandanes kdo trditi, da zaveže in odnese domov vso slovensko literaturo v — žepnem robcu?!

Železnato vino lekarnarja Piccolija je najboljši izmed vseh železnatih vin, ker ima toliko železa, kolikor ga je po zdravniških poskusih potrebno za odraslega človeka. Druga železnata vina pa večinoma ne vsebujejo več železa kakor navadna vina.

Najboljša in najizdatnejša od vseh cikoric je pristna domača Kolinska kavna primes. Izdeluje se iz najboljših surovin na v dolgoletnih izkušnjah preizkušeni način in zato je izbornejša od vseh drugih. Kavi daje izvrsten okus, lepo

barvo in prijeten vonj. Kdor jo je le enkrat pozkusil, je ne opusti nikdar več.

Opozorjamo na prihodnjo številko Slov. Ilustrovanega Tednika, ki bo priobčila krasne slike in opis petdesetletnice „Slovanske čitalnice“ v Trstu!

Ker nameravamo priobčiti celo serijo slovanskih narodnih noš, prosimo p. n. dame in gospode, ki imajo slike (fotografije) o slovanskih, potem jugoslovanskih in sploh slovanskih narodnih nošah, naj nam jih vpošljejo, da jih priobčimo.

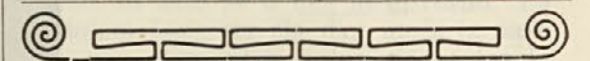
Listnica uredništva.

Gosp. F. G. na V. Hvala za spis in zanimivo sliko „Aleš iz Razora“! Za ta teden prepozno, priobčim pa prihodnjič. Prosim, pošljite še kaj!

Gosp. S. v C. Za ta teden prepozno, za prihodnjo nemogoče, ker so „Tržačani“ na vrsti, pač pa priobčim v 7. številki. Hvala, in prosim pošljite še kaj!

Gosp. A. P. v Podsredi. Kdaj pa dobim obljubljene slike: tamburašev, gradu, „jezero“ i. dr.?

Nekaterim. Da slike in spisi kot so v zadnjih številkah: „Jenska nebeška koza“, „Originalen društven znak“ in „Pepelnica Brianda“ i. dr. ne sodijo v slovanski ilustrovan časopis, imate prav. Omalhalo sem, ali jih naj priobčim ali ne. Te klišeje je naročil in besedilo dal postaviti še prejšnji urednik Il. Tednika g. G., ker pa klišeji stanejo precej denarja in je bilo tudi besedilo že stavljeno, sem uporabil vendarle, da niso bili stroški zaman. Ker je pa zdaj konec te nepotrebne navlake, bom skrbel, da bo list odslej res slovanski ter bo poleg aktualnih stvari prinašal razprave in slike, kakor sem označil v programu, ki sem ga priobčil v 3. številki dne 10. t. m.

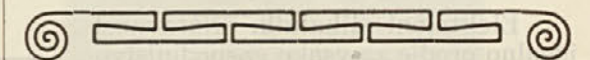

Zaloga čevljev

:: Jos. Herrisch ::

Jurčičev trg 3. :: Pod Trančo.

Blago najboljše vrste,
:: po najnižjih cenah. ::
Specijaliteta: pravi hri-
:: bolaški, podkovani ::
== „Goiserce“. ==

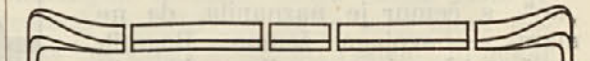
Najnovejša konfekcijska trgovina

Maček & komp.

Ljubljana, Fran Jožefa cesta 3.

Spomladne obleke in površnike
najmodernejšega kroja. Gumijevi
plašči.

Princip: solidnost in točnost.

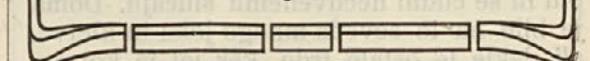

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ul. 9

priporočata svojo bogato zalogo vsakovrstnih oblek za gospode,
dečke in otroke, ter velikansko
izbero

v konfekciji za dame.

Jubilejni spomenik.

Humoreska. Spisal Ferdo Plešec.

III.

Mihi Mihcu so mestni očetje odkazali staro lopo, občinsko last, kakor atelje. V tem poltemnem prostoru naj bi umetnik razvil svoje plodonosno in rodoljubno delovanje, kakor se je lepo izrazil gospod župan, ko mu je odkazal atelje. Miha Mihec je debelo pogledal najprej župana, potem lopo ter dejal:

„Čujte, gospod župan, o vsem mogočem in nemogočem se je že govorilo, ali umetnost gre kolikor toliko tudi za kruhom, in o tem ni še nihče bleknil. Ne zamirite, ali v tej lopi ne bom samo slepe miši cviliti učil, rabim pač za svoje delo tudi potreben material, vprvo ilovice...“

„Oprostite!“ ga prekinje župan, „spomenik bo mramornat in ne iz ilovice. Tako na psu pa še nismo, da bi postavljali ilovnate spomenike. Potem bi tudi vas ne rabili, temveč lončarja in, in, sploh mi nismo berači!“

Župan se je hudo raztogotil, Miha Mihec pa ga je poslušal kakor sv. pismo, a slednjič je prasn timer v krohoten smeh.

„Kaj pa se smejete tako bedasto?“ ga vpraša župan še bolj razjarjen.

„Zato, ker ste včeraj tako lepo in obširno govorili o umetnosti, zdaj pa ne veste, čemu mi bo ilovica. Iz nje bom pač upodobil osnutek spomenika, saj moram imeti vendar nek vzorec pred seboj, po katerem bom šele izklesal kip iz kamna.“

„To je da, na to sem pozabil!“ de župan in zardi. „Nu pa naročite si ilovice kolikor vam drago.“

„Evo, zdaj sva skupaj!“ se razveseli kipar. „Drago mi je namreč vse, ker niti evenka nimam v žepu. Zato bi vas prosil,

da bi mi dali kaj na račun na moj honorar.“

„Honorar!“ vzklikne župan in se udari z dlanjo po čelu. „O tem dosedaj res nismo govorili. Nu menda se ne bomo o tem prepirali; saj mesto ima s čim plačati, hvala bogu in dobremu občinskemu gospodarstvu. Čim bolj bo tedaj vaše delo ugajalo, tem lepši bo honorar, to vam zagotovem z župansko besedo. Ali na račun bi radi kaj imeli? Dam vam zasedaj iz svojega žepa. Zadostuje stotak, ali morata biti dva?“

„Dva, dva!“ pritrdi takoj Miha Mihec in malomarno spravi lepa papirja, ki mu jih je s tako svečanostnim obrazom ponudil župan.

„Sedaj pa na delo!“ ga še opomni. „V treh mesecih mora biti vse gotovo. Tedaj izdelajte čimprej oni, oni osnutek, da si ga bo jurija ogledala, preden boste klesali v mramor. Saj se še spominjate včerajšnih nasvetov umetniške jurije?“

„Seveda!“ prikima kipar in zaklene lopo ter krene z županom vred zopet na ulico v veliko začudenje prve mestne glave, ki je mislila, da bo Miha Mihec takoj slekel suknjo in pričel z delom. Ali Miha Mihec je bil za tako vnetost do umetniškega dela v tem hipu prebogot.

Poslovivši se od župana jo krene takoj v krčmo. In od sedaj naprej je razvijal svoje plodonosno in rodoljubno delovanje večinoma po krčmah. V lopo je malokdaj stopil, dasi je ključ do nje vedno nosil v žepu ter ga okolo enajste ure zvečer često pokazal družbi veselih študentov, češ: „Fantje, da bi vi vedeli, kakšno molzno kravo imam zaprto v oni lopi! Nič ne je, niti pije, a redila bi dva moža, seveda če bi bila ta bolj — nu ja malček manje pijančka kakor jaz.“

Seveda je hotel ta in oni videti to molzno kravo, ali Miha Mihec ni nikogar pustil v lopo, niti župana, ki mu je vendar tekom meseca že izplačal drugi in tretji predujem na honorar. Potolažil ga je, da bo vsa jurija v kratkem imela priliko občudovati dovršen osnutek. Prej nima nihče vtikati nosa v njegovo delo. Župan se je vdal.

Med tem časom pa si je oče Plešec naročil več strokovnih knjig o kiparstvu, posebno o modernem kiparstvu ter jih je študiral noč in dan. Tuintam si je kaj prepisal na bel papir z okorno pisavo in to je potem toliko časa mrmral pred se, dokler ni znal vse na izust. Marsikomu bo se zdelo to početje postavnega mestnega očeta malce čudno, vendar si ga lahko razlagamo iz nasprotstva, ki ga je ta vredni starejšina gojil na skrivnem do svojega župana.

„Kar župan zna, to znam tudi jaz, in celo bolje negoli on!“ se je priduševal Plešec, ki je sklenil, da bo pri prihodnji priliki župana z vsem njegovim znanjem o umetnosti postavil na hladno in v temo. In ta prilika se je kmalu našla. Župan Sitnež je bil namreč že sit kiparjevih obljub in je naznanil, seveda z osebnim obiskom, vsem članom umetniške jurije, da se bo vršil drugega dne prvi ogled osnutka, ki ga izdeluje kipar Miha Mihec.

D drugega dne so se člani tudi polnoštevno zbrali, izven očeta Skileža, ki se je opravičil, da ima ravno kruh v peči in pomočnika vsled bolezni v postelji. Oče Skilež je bil namreč jedini pekar v mestecu, in njegova prisotnost pri pečenju kruha pod navedenimi neugodnimi razmerami naravnost zahteva javnega blagostanja. Torej ga je župan opravičil

(Dalje prih.)

Zamán.

Povest Henrika Sienkiewicza. — Poslovenil Podravski.

In to je treba priznati, da ga je vseučilišče mikalo na vso moč. Od vseh strani sveta se je shajala nalik jati žrjavov ondi mladina. Nekateri so prihajali, drugi odhajali zajemat znanost. Shajali so se ondi ljudje radi znanosti, kakor buče radi strdi, se združili, pa zopet razpršili, ali hodili trumoma po mestu, zajemali znanost iz sebe, zajemali iz življenja; dajali so jo, pa jo zopet jemali; zapirali so jo, ali pa jo razmetavali, šli naprej, obstajali, padali, zmagovali ter se borili z njo. Kopajoč se v tem morju, so nekateri vtonili, drugi vsplavali na površje. Vseučilišče je bilo nekak skupni matičnik, kjer bi se naj plodili možgani, plodili nekaj sličnega zavrelici, iz katere kipi mladost in razum. Opiralo se je vsako leto, dajalo dozorelo sadje ter zopet sprejemalo nove cepiče. Ljudje so se tam takorekoč vdručili rodili. Lepo je bilo videti, kako se je ta mladina kakor valovi razlivala od tu vsako leto med svet, noseča temi luč. Na to morje je dospel tudi čolnič Švarčevega življenja; kam naj torej krene? Razni oddelki so ga vabili k sebi. Kam ga naj naravna? Dolgo je premišljeval, končno pa je vsplaval.

Izbral si je medicinski oddelek.

„Naj se godi, kar hoče, toda jaz moram biti bogat“, si je dejal ter s tem rešil vprašanje glede izbiranja fakultete.

Toda tega omahovanja je bilo toliko radi tega, ker se je Švarc silno zanimal za tajnost znanosti. Mikalo ga je slovstvo in pravo; naravoslovje je smatral za zmagoslavje človeških misli. Kar se tiče teh znanosti, je prinesel to mnenje že iz šol. Tam je bil neki mlad učitelj kemije, zelo navdušen za svojo vedo. Ta je rekel nekoč svojim

učencem, ko so zapuščali šolo, položivši roko na prsi:

„Verjemite mi, moji dragi, da je za naravoslovje samo še govornica.“

Resnica, tudi prefekt, ko je končal duhovne vaje, je zagotavljal, da samo cerkvena veda pripelje človeka k večni sreči, toda „Švarc“, katerega je prefekt že takrat imenoval „drznega krivoverca“, je napravil tako kisel obraz, da je na eni strani zbudil pri vseh navzočih smeh, od druge pa si je nakopal deloma zaslužen grajo.

Izbral si je torej medicinski oddelek.

Sicer pa je vplival v tej zadevi manj Vasilkovič. Ta Vasilkovič, ki je bil sam dijak, je imel po pravici ali po krivici velik vpliv na mladino. Pripetilo se je, da je na neki dijaški zabavi neki jezikoslovec dokazoval z večjim svetohlinstvom nego odkritosrčnostjo, da človek, ki se posveti znanosti, mora žrtvovati njej celo samega sebe, mora pozabiti na svet in na srečo ter se nekako vtelesiti vanjo, biti samo njen izraz, načelo, beseda. V tem dokazovanju je bilo več lažnjive vneme in nadutosti nego resnice.

„Pripovedujejo“, je dejal govornik, „da se je islandski ribič tako zagledal v blesk severne zarje, da je pozabil braniti se toku. Valovi so ga nesli na globoko morje, on pa je nepremično v zarjo zroč stal ves rdeč v njenih žarkih, dokler ga končno ni pograbil duh iz brezna in ga zaprl pod stekleni val; toda v očeh ribiča je ostal vedno odsev one zarje.“

„To je znanost in življenje“, je nadaljeval, „kdor enkrat pred njima skloni čelo, tega naj neso valovi življenja v kakršnokoli globel, a luč nam vendar ostane.“

Nahajajo se načela v življenju, katera se ne priznavajo, toda da bi kdo nastopil proti njim, zato je treba dokaj poguma. Torej je tudi med mladino ta ali oni molčal,

samo Vasilkovič je jezno sopel, stopil, na stol, končno pa se je razvnel in začel govoriti:

Fej na prazne besede! Naj se Nemec oženi s takšno znanostjo, ne pa mi. Po mojem mnenju obstoji znanost za ljudi, ne pa ljudje radi znanosti. Naj se Nemec opremi ves v pergament. Bedast je bil tvoj ribič; ko bi bil delal z veslom, bil bi videl zarjo, pa še rib bi bil pripeljal otrokom. A tukaj znovič? Tu ljudje trpe in malone gladi in mraza umirajo, ti pa se hočeš odtrgati od sveta, hočeš mu biti breme, ne pa pomoč?

„Oj Tetvin, Tetvin! (tako se je imenoval prejšnji govornik) poglej na pomen, ne pa zgolj na zvok svojih besed. Neumnost znate družiti z razumom! Danes se ti zdi, da se hočeš odreči sreči nekaterim zarumenelim listom na ljubo. Kaj ne! Ko pa napoči trenutek, zaboje te prsi globoko, kajti pošteno zakoprniš po sreči in ljubezni. Evo, pri nas na Zmudskem na primer, se nahaja v koči par starcev: oče in mati, oba bela kakor goloba in drug pripoveduje drugemu o meni takšne reči kot o nekakšnem zlatem kraljeviču. Koliko bi bil jaz vreden, ko bi se zamaknil v knjige in se ju ne spominjal ter ju celo zapustil na stara leta? Evo, dospel sem semkaj in poleg njih znanosti tudi njiju in samega sebe nisem pozabil. In takšen nisem jaz sam. Slehrni, ki obdeluje polje, ima pravico jesti kruh, pridelan na svoji zemlji. To je prvo! Znanost je znanost, a učenjak naj se ne odtrga od življenja, naj mu ne bo nadloga... Učenjak, učenjak!... pa še jopiča si ne zna zapeti, otrok ne pestuje, za ženo se ne zveni. Čemu ne strniti življenske prakse z znanostjo? Čemu ju ne vlti v življenje in je z življenjem samim ne oživiti?“

(Dalje prih.)

V Narodni kavarni v Ljubljani

svira vsak dan

:: damska kapela ::

Vstopnina prosta. Za obilen obisk se priporoča Fran Krapež.

Zahtevajte

„Slov. Ilustr. Tednik“ v vseh gostilnah, kavarnah, brivnicah, čakalnicah i. t. d.

Tovarniške cene!

!! Trgovci, pozor !!

Kupujem le večje množine blaga naravnost iz dobrih tovarnen po nižani ceni, vsled tega mi je mogoče tekmovali (konkurirati) z večjimi preprodajalci, posebno z vsakovrstnim papirnim in galanterijskim blagom; kakor n. pr. s svilenim, kancelijskim, konceptnim pisalnim papirjem in z vsakovrstnim pisalnim orodjem, s šolskim orodjem, z razglednicami itd. — Na željo razpošiljam od nekaterih predmetov tudi vzorce. — Pričakujoč obilnih naročil, se priporočam

Z velespoštovanjem
J. N. Peteršič, Ptuj (Štajersko).

Tovarniške cene!

Milko Krapež

urar in trgovec z zlatnino in dragulji.

Ljubljana, Jurčičev trg.

Cenik zastoj in poštnine prosto.

Zaprisežen sodnijski izvedenec.

IVAN MARTELANC

stavnji mojster v Barkovljah št. 274 pri Trstu.

ki mu je pred leti kap prebavila prav oslabila, se ima samo želodčni tinkturi lekarnarja Piccolija, c. in kr. dvornega dobavitelja v Ljubljani zahvaliti, da je želodec zopet spravil v red in jo iz hvaležnosti najtopleje priporoča.

Trgovina z
železnino

Fr. Stupica

Trgovina z
železnino

v Ljubljani, Marije Terezije cesta 1.

priporoča svoje izvrstne poljedelske stroje, stavbene potrebščine, kuhinjsko opravo, vse orodje za rokodelce ter razne druge železninske predmete.

**Modni salon
OZMEC & VIČIČ**

Ljubljana Šelenburg. ul. 4

priporoča svojo veliko zalogo krasnih dunajskih in pariških modelov, dekliških in otroških klobukov, športnih kap ter vseh v to stroko spadajočih predmetov.

Žalni klobuki vedno v zalogi

Popravila se vrše točno in ceno.

BALKAN
SPEDICIJA IN KOMISIJA.

Centrala:
TRST.
Telefon št. 38.

Podružnica:
LJUBLJANA.
Šelenburgova ulica št. 7.

Špedicije vsake vrste. :: Prevažanje blaga za trgovce in zasebnike, preselitve, vlaganje blaga in pohištva v skladišča, zacarinanje, prevzetje blaga v prodajo itd.

SLOV. ILUSTROVANI TEDNIK

je edini slovenski list te vrste.

Čitajte ga in širite! Naročajte ga in oglašujte v njem!

Delniška glavica
5.000.000 kron.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rezervni fond nad
610.000 kron.

Stritarjeva ulica št. 2

priporoča promese na 4 % Tiske srečke à K 8.—; žrebanja 1. aprila; glavni dobiček K 180.000.—.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 1/2 %.

Učiteljska tiskarna v Ljubljani

R. Z. Z O. Z.

izvršuje vsa v tiskarsko in litografsko stroko spadajoča dela najsolidneje in po zmernih cenah.

Frančiškanska ul. št. 8.

Frančiškanska ul. št. 8.